

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

Ганна СЛОЗАНСЬКА
“04” вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Пропедевтична практика (волонтерська) практика

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Галузь знань 01 Освіта

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

(код і найменування спеціальності)

Освітня програма «Логопедія»

(найменування освітньої програми)

Мова навчання українська

2024 – 2025 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Пропедевтична (волонтерська) практика для студентів освітньої програми «Логопедія» спеціальності 016 «Спеціальна освіта» галузі знань 01 «Педагогічна освіта».

Розробник:

Ірина ПАЦУЛА – викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол №_2_ від “_04” вересня 2024 року

Завідувач кафедри

Ганна СЛОЗАНСЬКА

1. Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	Спеціальна освіта Логопедія.
2	Спеціальність	016 Спеціальна освіта
3	Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
4	Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський)
5	Статус дисципліни	Обов'язкова
6	Мова навчання	Українська
7	Курс	1
8	Семестр	2
9	Кількість змістових модулів	
10	Форма підсумкового контролю	залік
11	ІНДЗ	
11	Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	3
12	Загальна кількість годин	90
13	Аудиторні заняття (год.)	Денна форма – , заочна форма –
14	Лекції (год.)	Денна форма – , заочна форма –
16	Лабораторні заняття (год.)	Денна форма – , заочна форма –
17	Самостійна робота студента (год.)	Денна форма – , заочна форма –

2. Мета навчальної практики

Метою пропедевтичної (волонтерської) практики є ознайомлення студентів з нормативними документами, функціональними обов'язками, змістом, основними напрямками діяльності різних спеціальних навчальних закладах, закріплення та поглиблення знань, отриманих під час практики, формування інтересу та мотивації до професійної діяльності.

Основними завданнями практики є:

- Ознайомлення студентів з основними напрямками спеціальної освіти в освітніх (дошкільних, шкільних та позашкільних) закладах, реабілітаційних центрах, медичних закладах спеціального захисту населення.
- Розширення знань студентів про різні категорії дітей з особливими освітніми проблемами (ООП).
- Здатність застосовувати знання про дітей з ООП у практичних ситуаціях професійної діяльності.
- Знаходити індивідуальний підхід до дітей міжособистої взаємодії.
- Вміння дотримуватись вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.
- Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
- Здатність ініціювати, впроваджувати та оцінювати соціальні зміни спрямовані на покращення добробуту та соціального захисту дітей з ООП, надавати підтримку.

В результаті проходження пропедевтичної (волонтерської) практики забезпечує досягнення студентами таких **загальних компетентностей**:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 8. Здатність працювати в команді.

ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахових компетентностей (компетентності, визначені стандартом вищої освіти):

СК 3. Здатність застосовувати психолого педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК 11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК 13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з порушеннями мовленнєвого розвитку, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК 14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з порушеннями мовлення та іншими особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

СК 16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. Результати навчання

Проходження пропедевтичної (волонтерської) практики забезпечує досягнення студентами таких **результатів навчання, визначені стандартом вищої освіти**:

РН 5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо корекційного процесу та логопедичного супроводу у різних типах закладів.

РН 7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН 10. Здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями мовлення, реалізовувати логопедичний супровід з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН 14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

РН 17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

Програмні результати, визначені освітньою програмою

РН 20. Визначати потреби і проблеми дітей з особливими освітніми потребами та їхніх сімей, знаходити інноваційні рішення та залучати ресурси для їх задоволення та вирішення.

4. Бази проходження практики

Базами для проходження пропедевтичної(волонтерської) практики можуть виступати заклади, які надають освітні (зклади дошкільної, загальної середньої, професійної освіти з інклюзивною формою навчання), психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові (інклюзивно-ресурсні центри, навчально-реабілітаційні центри, спеціально-навчальні заклади, центри раннього розвитку), соціально-психологічні (центри соціальної реабілітації, логопедичні пункти, дитячі поліклініки), послуги установи соціального захисту населення (дитбудинки).

5. Програма навчальної дисципліни

Зміст навчальної дисципліни.

I. Організація проходження пропедевтичної (волонтерської) практики.

Тема 1. Настановча конференція з питань організації та проходження практики.

Ознайомлення з метою і завданнями практики, її керівниками. Отримання завдань на практику та методичних рекомендацій до їх виконання. Проходження інструктажу з техніки безпеки під час практики.

Тема 2. Ознайомлення з базою практики.

Загальний аналіз стану та розвитку закладу: статус (державний, приватний), спрямування (освітній, медичний, корекційний, розвиваючий), його кадрового, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення щодо здійснення освітнього процесу і надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиваючих послуг.

II. Навчальна діяльність

Тема 1. Спостереження за діяльністю працівників (дефектолога, логопеда, психолога, психотерапевта і ін.).

Ознайомлення з робочим місцем, аналіз приміщення щодо доступності для дітей чи дорослих з різними порушеннями в розвитку. Освітлення та оснащення приміщення (столи, парти, роздатковий навчальний та розвиваючий інвентар).

Тема 2. Ознайомлення з документацією.

Ознайомлення з документацією, яка ведеться в закладі. Ознайомлення з психолого-педагогічною та медичною документацією, (заключення ІРЦ) дитини, з документацією психолога, логопеда (логопедичним висновком), щодо дітей, за якими буде проведено спостереження в процесі практики.

Тема 3. Спостереження за дітьми.

Спостереження за дітьми з порушеннями мовлення, ЗПР, ДЦП, інтелектуальними порушеннями в розвитку, під час навчальних занять, корекційно-розвиткових занять у пізнавальній діяльності у вільний час. Оцінка розвитку дітей за такими напрямками: фізичний, психічний та інтелектуальний.

III. Підведення підсумків практики.

Тема 1. Оформлення документації.

Оформлення та подання звітної документації відповідно до визначених вимог.

Тема 2. Підсумкова звітна конференція.

Доповідь на звітній конференції за результатами проходження пропедевтичної (волонтерської) практики. Обмін пропозиціями та ідеями щодо вдосконалення процесу організації та проходження практики.

6. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Теми	К-ть год	
		Аудиторна робота	Самостійна робота
1	Настановча конференція з питань організації та проходження практики.	2	
2	Ознайомлення з базою практики		15
3	Спостереження за діяльністю працівників (дефектолога, логопеда, психолога, психотерапевта і ін.).		15
4	Ознайомлення з документацією		15
5	Спостереження за дітьми		20
6	Оформлення документації практики		21
7	Підсумкова звітна конференція	2	
	Всього	4	86

7. Звітна документація

Звітна документація оформляється в друкованому вигляді. Папка з документами повинна мати титульну сторінку на якій зазначається прізвище, ім'я, по-батькові студента, вид практики, термін її проходження, назва бази практики, прізвище керівника практики від університету (зразок №1).

На наступній сторінці вказується перелік усіх документів практики із зазначеними сторінками.

Після завершення практики кожен студент повинен подати для перевірки керівнику практики пакет звітної документації, що включає:

1. Щоденник практики, в якому подається інформація про щоденну роботу студента під час практичного навчання.
2. Спостереження за дитиною (зразок №2).
3. Звіт про проходження практики (зразок №3).
4. Характеристику, завірену керівником бази.
5. Публікацію посту у соціальних мережах про базу практики і їхню активність під час практики.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Для оцінювання результатів за підсумками проходження пропедевтичної (волонтерської) практики використовуються такі методи діагностики успішного навчання як: спостереження, перевірка звітності документів, доповіді та презентації.

9. Розподіл балів за виконання завдань

№ п/п	Види роботи	Максимальний бал	
1	Щоденник практики, в якому подається інформація про щоденну роботу студента під час практичного навчання.		15
2	Опис бази практики, характеристика опису документації та приміщень для занять		15
3	Характеристика опису дитини за даними спостереження		20

4	Звіт про проходження практики		20
5	Виступ на підсумковій конференції		15
6	Публікацію посту у соціальних мережах		15
	Загальна кількість балів		100

10. Список рекомендованих джерел

1. Синьов В.М., Коберник Г.М. Основи дефектології. Навчальний посібник. К. Вища школа. 1994 р.
2. Боднар В.І., Синьов І.М. Дефектологічний словник. Навчальний посібник. К. 2011 р.
3. Кремень В.Т. Освіта і наука в Україні. Інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. Київ. 2005 р.
4. Про світ дітей з особливими потребами. Упоряд. В.І. Шнайдер. Кам'янець-Подільський. 2003 р.
5. Діти з особливими потребами і поради батькам. За ред. В.І.Боднара. К. 2004 р.
6. Малярчук А. Я. Обстеження мовлення дітей. Дидактичний матеріал. К. 2002 р.